

KONSOLIDEERITUD MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2013

aruandeaasta lõpp: 31.12.2013

ärinimi: Osaühing Raikküla Farmer

registrikood: 10078842

küla: Raikküla küla

vald: Raikküla vald

maakond: Rapla maakond

postisihnumber: 78402

telefon: +372 4864421

faks: +372 4896020

e-posti aadress: info@raikfarm.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	5
Konsolideeritud bilanss	5
Konsolideeritud kasumiaruanne	6
Konsolideeritud rahavoogude aruanne	7
Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne	8
Raamatupidamise aastaaruande lisad	9
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	9
Lisa 2 Raha	13
Lisa 3 Lühiajalised finantsinvesteeringud	13
Lisa 4 Nõuded ja ettemaksed	14
Lisa 5 Varud	14
Lisa 6 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	14
Lisa 7 Kinnisvarainvesteeringud	15
Lisa 8 Materiaalne põhivara	16
Lisa 9 Bioloogilised varad	17
Lisa 10 Laenukohustused	18
Lisa 11 Võlad ja ettemaksed	19
Lisa 12 Müügitulu	19
Lisa 13 Muud äritulud	20
Lisa 14 Müüdüd toodangu (kaupade, teenuste) kulu	20
Lisa 15 Üldhalduskulud	20
Lisa 16 Tööjõukulud	21
Lisa 17 Muud ärikulud	21
Lisa 18 Tulumaks	21
Lisa 19 Seotud osapooled	21
Lisa 20 Konsolideerimata bilanss	23
Lisa 21 Konsolideerimata kasumiaruanne	24
Lisa 22 Konsolideerimata rahavoogude aruanne	25
Lisa 23 Konsolideerimata omakapitali muutuste aruanne	26

Tegevusaruanne

OÜ Raikküla Farmer on kontserni emaeettevõtte, mille koosseisu kuulub viis tütarettevõtet:

1	OÜ Valgu Farmer	reg.nr. 10165720
2	OÜ Järvakandi Farmer	reg.nr. 10642751
3	OÜ Allika Farmer	reg. nr. 11323108
4	OÜ Raikküla Masinakeskus	reg.nr. 11825844
5	OÜ Farmeri Ehitus	reg.nr. 11968785

OÜ Raikküla Farmer omab kõigis tütarettevõtetes 100% osalust.

Kõikide tütarettevõtete rajamise eesmärgiks on:

1. viia juhtimine kohapeale, lähemale tegelikule tootmisele;
2. paremini korraldada tulude ja kulude arvestust antud tootmisloiguis;
3. töötada välja tütarettevõtete poolt teenitud täiendava tulu jaotamise põhimõtted tütarettevõtte ja emaeettevõtte vahel, tagades nii kogu kontserni majandusliku efektiivsuse tõusu;
4. tagada Euroopa Liidu põllumajandusele suunatud tõukefondide parem kättesaadavus.
5. kaasata tulevikus tütarettevõtetesse uusi osanikke ja raha.

Kogu kontserni põhitegevuseks oli 2013. aastal loomakasvatus. Kõige suurema tulu andis piimatootmine – 2792 tuh. eurot, mis moodustas kogu realiseerimise mahust 94 %.

Konsolideerimisgrupp teenis 2970 tuhande eurose realiseerimiskäibe juures 943 tuhat eurot puhaskasumit. Bilansi kogumaht suurenes aastaga 9456 tuh. euroni. Omakapital suurenes 4955 tuh. eurot kuni 5888 tuh. euroni. Kohustused vähenesid aastaga 3605 tuh. eurot kuni 3568 tuh. euroni ja moodustavad bilansimahust 37,7 %.

Kontsernil ei ole väljastatud garantiisid ja puuduvad potentsiaalsed kohustused ning ei ole omandatud ja tagatiseks võetud osasid ega neid võõrandatud.

OÜ Raikküla Farmer juhatusel on ühtlasi tegevjuht. Juhatusel liikmena on saanud tasu

OÜ Raikküla Farmerilt	10 039.-
OÜ Valgu Farmerilt	1 604.-
OÜ Järvakandi Farmerilt	1 260.-
Kokku	12 903.-

Muid tasusid ega olulisi soodustusi saadud ei ole .

OÜ Raikküla Farmer nõukogu on 3 liikmeline. OÜ Raikküla Farmer nõukogu oma töö eest tasu saanud ei ole.

Töötajate brutotöötasu kogu kontserni peale kokku on 525 284 eurot, sh. emaeettevõttes 355 935 eurot. Töötajate arv kontsernis on 53 inimest, sh. emaeettevõttes 38.

Tütarettevõtted ei maksa dividende. Konsolideerimisgrupi dividendide maksmise võimalused sõltuvad majandusaasta tulemustest ja planeeritavatest investeeringute suuruselt.

Kogu konsolideerimisgrupi finantstulemustele mõjub positiivselt pärast Euroopa Liiduga liitumist põllumajanduse toetuseks suunatavad toetused. 2013.a. sai OÜ Raikküla Farmer koos tütarettevõtetega riiklikke toetusi kokku 692 tuh. eurot.

Järgmise majandusaasta ülesanne on kasvatada piima müüki 8700 tonnini. Selleks suurendada lehmade arvu vähemalt 100 võrra. Plaanis on ehitada juurde uus 700 kohaline noorloomalaut Allika farmi kompleksi.

Konsolideerimisgrupi OÜ Raikküla Farmer tähtsamad finantssuhtarvud olid järgmised:

	31.12.2013	31.12.2012
Üldine maksevõime (käibevarad/lüh.kohustused)	1,33	1,25
Üldine võlasuhe % (kohustused/varad)	37,7	42,1
Varade tulukus % (kasum/varad)	10,0	5,7

Ramatupidamise aastaaruanne

Konsolideeritud bilanss

(eurodes)

	31.12.2013	31.12.2012	Lisa nr
Varad			
Käibevara			
Raha	65 825	2 596	2
Finantsinvesteeringud	29 824	30 583	3
Nõuded ja ettemaksud	548 601	458 021	4
Varud	1 427 524	1 429 964	5
Bioloogilised varad	6 340	3 595	9
Kokku käibevara	2 078 114	1 924 759	
Põhivara			
Kinnisvarainvesteeringud	32 796	42 255	7
Materiaalne põhivara	4 437 887	4 134 069	8
Bioloogilised varad	2 907 409	2 458 562	9
Kokku põhivara	7 378 092	6 634 886	
Kokku varad	9 456 206	8 559 645	
Kohustused ja omakapital			
Kohustused			
Lühiajalised kohustused			
Laenukohustused	919 785	903 052	10
Võlad ja ettemaksud	642 289	637 189	11
Kokku lühiajalised kohustused	1 562 074	1 540 241	
Pikaajalised kohustused			
Laenukohustused	2 006 085	2 064 447	10
Kokku pikaajalised kohustused	2 006 085	2 064 447	
Kokku kohustused	3 568 159	3 604 688	
Omakapital			
Emaettevõtja aktsionäridele või osanikele kuuluv omakapital			
Osakapital nimiväärtuses	208 800	208 800	
Kohustuslik reservkapital	16 681	16 681	
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	4 719 634	4 238 863	
Aruandeaasta kasum (kahjum)	942 932	490 613	
Kokku emaettevõtja aktsionäridele või osanikele kuuluv omakapital	5 888 047	4 954 957	
Kokku omakapital	5 888 047	4 954 957	
Kokku kohustused ja omakapital	9 456 206	8 559 645	

Konsolideeritud kasumiaruanne

(eurodes)

	2013	2012	Lisa nr
Müügitulu	2 969 876	2 480 389	12
Müüdüd toodangu (kaupade, teenuste) kulu	-4 746 941	-3 611 454	14
Brutokasum (-kahjum)	-1 777 065	-1 131 065	
Kasum (kahjum) bioloogilistelt varadelt	2 195 171	1 130 349	
Üldhalduskulud	-86 011	-125 469	15
Muud äritulud	703 439	730 543	13
Muud ärikulud	-8 525	-6 059	17
Ärikasum (kahjum)	1 027 009	598 299	
Muud finantstulud ja -kulud	-81 173	-102 292	
Kasum (kahjum) enne tulumaksustamist	945 836	496 007	
Tulumaks	-2 904	-5 394	18
Aruandeaasta kasum (kahjum)	942 932	490 613	
Emaettevõtja aktsionäri/osaniku osa kasumist (kahjumist)	942 932	490 613	

Konsolideeritud rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2013	2012	Lisa nr
Rahavood äritegevusest			
Ärikasum (kahjum)	1 027 009	598 299	
Korrigeerimised			
Põhivara kulum ja väärtuse langus	166 842	175 714	
Kokku korrigeerimised	166 842	175 714	
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-90 580	207 122	
Varude muutus	2 440	-316 355	
Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus	-36 529	-197 640	
Laekunud intressid	0	154	
Makstud intressid	-80 707	-102 446	
Makstud ettevõtte tulumaks	-2 904	-5 394	
Kokku rahavood äritegevusest	985 571	359 454	
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamisel	-721 855	-413 730	
Laekunud materiaalse ja immateriaalse põhivara müügist	148 788	87 441	
Tasutud bioloogilise vara soetamisel	-3 534	-2 390	
Laekunud bioloogilise vara müügist	77 716	113 773	
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-498 885	-214 906	
Rahavood finantseerimistegevusest			
Saadud laenud	535 042	500 562	
Saadud laenude tagasimaksed	-735 216	-501 369	
Arvelduskrediidi saldo muutus	-56 638	181 000	
Kapitalirendi põhiosa tagasimaksed	-156 381	-312 444	
Makstud dividendid	-10 264	-20 811	
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	-423 457	-153 062	
Kokku rahavood	63 229	-8 514	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	2 596	11 110	2
Raha ja raha ekvivalentide muutus	63 229	-8 514	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	65 825	2 596	2

Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne

(eurodes)

	Emaettevõtja aktsionäridele või osanikele kuuluv omakapital			Kokku
	Osakapital nimiväärtuses	Kohustuslik reservkapital	Jaotamata kasum (kahjum)	
	31.12.2011	166 809	16 681	
Aruandeaasta kasum (kahjum)			490 613	490 613
Emiteeritud osakapital	41 991		-41 991	0
Makstud dividendid			-20 811	-20 811
31.12.2012	208 800	16 681	4 729 476	4 954 957
Aruandeaasta kasum (kahjum)			942 932	942 932
Makstud dividendid			-10 264	-10 264
Muutused reservides			422	422
31.12.2013	208 800	16 681	5 662 566	5 888 047

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

OÜ Raikküla Farmer (edaspidi ka "emaettevõtte") ning tema tütarettevõtete (edaspidi koos "kontsern") konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud vastavalt Eesti heale raamatupidamistavale ja kasutades soetusmaksumuse printsiipi, v.a. juhtudel, kui arvestuspõhimõtetes alljärgnevalt on kirjeldatud teisiti (näiteks kajastatakse õiglasel väärtuses teatud finantsinvesteeringuid, kinnisvarainvesteeringuid ja bioloogilisi varasid). Eesti hea raamatupidamistava on rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele tuginev raamatupidamistava, mille põhinõuded kehtestatakse Eesti Vabariigi raamatupidamise seadusega ning mida täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt väljaantavad juhendid.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

Järgnevalt on välja toodud peamised arvestuspõhimõtted ja hindamisalused.

Konsolideeritud aruande koostamine

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne sisaldab OÜ Raikküla Farmer ning selle tütarettevõtete finantsnäitajaid konsolideerituna rida-realt. Tütarettevõtted konsolideeritakse alates kuupäevast, mil vastavalt valitsev mõju või ühine kontroll on kontsernile üle läinud ning nende konsolideerimine lõpetatakse alates kuupäevast, mil kontsernil valitsevat mõju või ühist kontrolli enam ei ole.

Tütarettevõtteks loetakse ettevõtet, mille üle emaettevõttel on kontroll. Tütarettevõtet loetakse emaettevõtte kontrolli all olevaks, kui emaettevõtte omab kas otseselt või kaudselt üle 50% tütarettevõtte hääleõiguslikest osadest või on muul moel võimeline kontrollima tütarettevõtte tegevus- ja finantspoliitikat.

Tütarettevõtted kasutavad oma aruannete koostamisel samu arvestuspõhimõtteid, mis emaettevõttegi. [Konsolideerimise eesmärgil on tütar- ja ühissetevõtete aruandeid vajadusel muudetud selliselt, et need vastaksid emaettevõtte poolt kasutatavatele arvestuspõhimõtetele.] Kõik kontsernisisised tehingud, nõuded ja kohustused ning realiseerimata kasumid ja kahjumid kontserni ettevõtete vahel toimunud tehingutelt on raamatupidamise aastaaruandes täies ulatuses elimineeritud. Realiseerimata kahjumeid ei elimineerita, kui sisuliselt on tegemist vara väärtuse langusega.

Uued tütarettevõtted kajastatakse konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes ostumeetodil.

Ostumeetodil kajastatavate äriühenduste soetusmaksumus jagatakse varade, kohustuste ja tingimuslike kohustuste õiglastele väärtustele omandamise kuupäeva seisuga. See osa soetusmaksumusest, mis ületab soetatud varade, kohustuste ja tingimuslike kohustuste õiglast väärtust, kajastatakse firmaväärtusena. Juhul, kui õiglase väärtus ületab soetusmaksumust, siis see vahe kajastatakse koheselt täies ulatuses perioodituna .

Finantsvarad

Kõik finantsvarad võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud finantsvara eest makstud tasu õiglase väärtus. Algne soetusmaksumus sisaldab ka kõiki finantsvara soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi, sealhulgas tasud vahendajatele ja nõustajatele, tehinguga kaasnevad mittetagastatavad maksud ja muud sarnased kulutused, v.a. selliste finantsvarade, mida kajastatakse õiglasel väärtuses muutusega läbi kasumiaruande, soetamisega seotud kulutused.

Kõik tavapärastel turutingimustel toimuvad finantsvarade ostud ja müügid kajastatakse nende tehingute tehingupäeval, s.t. päeval, mil kontsern võtab endale kohustuse (näiteks sõlmib lepingu) teatud finantsvara ostuks või müügiks. Tavapärastel turutingimustel toimuvaks nimetatakse selliseid oste ja müüke, mille puhul ostetava või müüdava finantsvara üleandmine müüjalt ostjale toimub antud turul väljakujunenud või vastavate tururegulatsioonidega nõutud perioodi jooksul.

Pärast algset arvelevõtmist kajastatakse kõiki finantsvarasid õiglasel väärtuses, v.a.:

- a) nõuded teiste osapoolte vastu, mida kontsern ei ole soetanud edasimüügi eesmärgil ja lunastus-tähtajani hoitavad finantsinvesteeringud – kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses;
- b) investeeringud aktsiatesse ja teistesse omakapitaliinstrumentidesse, mille õiglast väärtust ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata (k.a. selliste varadega seotud tuletisinstrumentid) – kajastatakse soetusmaksumuses.

Õiglasel väärtuses kajastatavad finantsvarad.

Õiglasel väärtuses kajastatavad finantsvarad hinnatakse igal bilansipäeval ümber hetke õiglastele väärtusele, millest ei ole maha arvatud

võimalikke vara realiseerimisega kaasnevaid tehingukulutusi.

Õiglase väärtuse muutusest tulenevad kasumid ja kahjumid kajastatakse kasumiaruandes real "finantstulud ja -kulud".

Individaalselt oluliste finantsvarade väärtuse langust hinnatakse iga objekti jaoks eraldi. Tuginedes eelnevatele kogemustele loetakse nõuded 50% ulatuses ebatõenäoliselt laekuvaks (ehk nende osas kajastatakse allahindlus) siis, kui nõue on rohkem kui 90 päeva üle tähtaja ning 100% ulatuses ebatõenäoliselt laekuvaks, kui nõue on rohkem kui 180 päeva üle tähtaja. Nõudeid hinnatakse ebatõenäoliselt laekuvaks ka varem, kui on muid sündmusi, mis viitavad sellele, et nõude kaetav väärtus on väiksem kui nõude bilansiline väärtus.

Varem alla hinnatud nõude laekumisel või muude sündmuste korral, mis näitavad, et allahindlus ei ole enam põhjendatud, kajastatakse allahindluse tühistamine kasumiaruandes selle kulu vähendusena, kus allahindlus algelt kajastati.

Intressitulu nõuetelt kajastatakse kasumiaruandes real "finantstulud ja -kulud".

Finantsvarade kajastamine lõpetatakse siis, kui kontsern kaotab õiguse finantsvarast tulenevatele rahavoogudele või ta annab kolmandale osapoolale üle varast tulenevad rahavood ning enamiku finantsvaraga seotud riskidest ja hüvedest.

Raha

Raha ekvivalendina kajastatakse rahavoogude aruandes lühiajalisi (kuni 3-kuulise tähtajaga soetatud) kõrge likviidsusega investeeringuid, mida on võimalik konverteerida teadaoleva summa raha vastu ning mille puhul puudub oluline turuväärtuse muutuse risk, sh. kassas ja panga arvelduskontodel olev raha, kuni 3-kuulised tähtajalised deposiidid ning intressiturufondi osakud.

Tütar- ja sidusettevõtjate aktsiad või osad

Emaettevõtte konsolideerimata bilansis on investeeringud tütarettevõttesse kajastatud soetusmaksumuse meetodil. See tähendab, et investeering kajastatakse algelt tema soetusmaksumuses, milleks on omandamisel makstava tasu õiglase väärtus ning hiljem korrigeeritakse seda vajadusel investeeringu väärtuse langusest tulenevate allahindlustega.

Varud

Valmistoodang ja lõpetamata toodang võetakse arvele tootmisomahinnas, mis koosneb nendest otsestest ja kaudsetest tootmisväljaminekutest, millela varud ei oleks praeguses olukorras ja koguses.

Varude soetusmaksumuse arvestuspõhimõtted

Muud varud võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb varude ostuhinnast, ostuga kaasnevast tollimaksust, muudest mittetagastatavatest maksudest ja soetamisega otseselt seotud veokuludest, millest on maha arvatud hinnaalandid. Varud hinnatakse bilansis lähtudes sellest, mis on madalam, kas soetusmaksumus või neto realiseerimismaksumus. Varude allahindlusi nende neto realiseerimismaksumusele kajastatakse aruandeperioodi kuluna kasumiaruandes real "müüdü toodangu kulu",

Bioloogilised varad

Bioloogiline vara on loomne või taimne elusorganism, mille kasutamisest saab kontsern tulevikus majanduslikku kasu. Bioloogilisi varasid kajastatakse nii esmasel arvelevõtmisel kui ka järgnevatel päevadel nende õiglases väärtuses, millest on maha arvatud hinnangulised müügikulutused. Bioloogilisest varast põllumajandusliku toodangu saamise hetkel kajastatakse põllumajanduslik toodang tema õiglases väärtuses, millest on maha arvatud tema hinnangulised müügikulutused. Aktiivse turu olemasolul on bioloogilise vara õiglase väärtus tema turuhind; aktiivse turu puudumisel määratakse õiglase väärtus vara kasutamisest tekkivate diskonteeritud rahavoogude meetodil.

Õiglase väärtuse muutusest tulenevad kasumid ja kahjumid kajastatakse aruandeperioodil kasumiaruandes real "kasum/kahjum bioloogilise vara väärtuse kasvust/kahanemisest".

Kinnisvarainvesteeringud

Kinnisvarainvesteering on maa või hoone, mida hoitakse kas renditulu teenimise või turuväärtuse tõusmise eesmärgil ning mida ei kasutata kontserni enda majandustegevuses. Kinnisvarainvesteering võetakse bilansis algelt arvele tema soetusmaksumuses, mis sisaldab ka soetamisega otseselt seonduvaid tehingutasusid. Kinnisvarainvesteeringu edasisel kajastamisel lähtutakse õiglase väärtuse meetodist, mis tähendab, et kinnisvarainvesteering hinnatakse igal bilansipäeval tema õiglasele väärtusele. Kinnisvarainvesteeringu hindamisel õiglasesse väärtusesse kasutatakse sõltumatute professionaalsete hindajate abi. Väärtuse muutusest tulenevaid kasumeid / kahjumeid kajastatakse kasumiaruandes real "muud äritulud" / "muud ärikulud".

Kinnisvaraobjekt klassifitseeritakse bilansis ümber, kui selle kasutamise eesmärk on muutunud. Alates muutuse toimumise kuupäevast rakendatakse objektile selle varadegrupi arvestuspõhimõtteid, kuhu see objekt ümber klassifitseeriti. Juhul, kui eelnevalt kinnisvarainvesteeringuna kajastatud objekt klassifitseeritakse ümber kas varudeks või materiaalseks põhivaraks, siis loetakse selle objekti õiglast väärtust ümberklassifitseerimise kuupäeval vara uueks tuletatud soetusmaksumuseks.

Kui kinnisvaraobjekt klassifitseeritakse materiaalsest põhivarast kinnisvarainvesteeringuks, siis kajastatakse positiivne vahe vara õiglase väärtuse ja bilansilise väärtuse vahel ümberklassifitseerimise kuupäeval eelmiste perioodide jaotamata kasumi suurendamisena ning negatiivne vahe kasumiaruandes kuluna (samal kasumiaruande real, kus kajastati enne selle vara amortisatsioonigi). Erandiks on poolelioleva ehitisena kajastatud kinnisvarainvesteering, mille osas kajastatakse nii positiivne kui ka negatiivne vahe kasumiaruandes real "muud äritulud" / "muud ärikulud". Kui eelnevalt varudena kajastatud kinnisvaraobjekt klassifitseeritakse ümber kinnisvarainvesteeringuks, siis kajastatakse samuti nii positiivne kui ka negatiivne vahe vara õiglase väärtuse ja bilansilise väärtuse vahel ümberklassifitseerimise kuupäeval kasumiaruandes real "muud äritulud" / "muud ärikulud".

Materiaalne ja immateriaalne põhivara

Materiaalseks põhivaraks loetakse varasid maksumusega alates 1 000 eurost ja kasuliku elueaga üle ühe aasta. Varad, mille kasulik eluiga on üle 1 aasta, kuid mille soetusmaksumus on alla 1 000 eurot, kajastatakse kuni kasutusele võtmiseni väheväärtusliku inventarina (varudena) ja vara kasutusele võtmise hetkel kantakse 100%-liselt kulusse. Kuludesse kantud väheväärtuslike inventaride üle peetakse arvestust bilansiväliselt.

Materiaalne põhivara võetakse arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Omatarbeks ehitatud materiaalse põhivara finantseerimiseks võetud laenu kasutuse kulutused, mis on arvestatud alates ehitustegevuse algusest kuni valmis vara vastuvõtmiseni, kajastatakse materiaalse põhivara soetusmaksumuse osana.

Edaspidi kajastatakse materiaalsel põhivara bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud amortisatsioon ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Juhul, kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena, määrates neile eraldi amortisatsiooninormid vastavalt kasulikule elueale. Arvelevõetud materiaalse põhivaraga seotud hilisemad väljaminekud (näiteks mõne varaobjekti teatud osade asendamine) lisatakse varade bilansilisele väärtusele siis, kui on täidetud järgmised kriteeriumid: (a) on tõenäoline, et kontsern saab sellest tulevikus majanduslikku kasu ning (b) nende soetusmaksumust on võimalik usaldusväärselt mõõta. Asendatud osad kantakse bilansist välja. Kõik teised väljaminekud kajastatakse kuludena perioodil, mil vastavad kulutused tehti.

Materiaalse põhivara amortiseerimisel kasutatakse lineaarse amortisatsiooni meetodit. Amortisatsiooninorm määratakse igale põhivara objektile eraldi sõltuvalt selle kasulikust elueast. Amortisatsioonimäärad aastas on põhivara gruppidele järgmised:

- Maa 0 %
- Ehitised ja rajatised 2-8 %
- Masinad ja seadmed 20 %
- Transpordivahendid 20 %
- Muu inventar, tööriistad ja sisseseade 20 %

Vara amortiseerimine lõpetatakse kui vara lõppväärtus, milleks on summa, mida kontsern saaks vara võõrandamisel täna, juhul kui vara oleks sama vana ja samas seisukorras, nagu ta on eeldatavasti tema kasuliku eluea lõppedes, ületab tema bilansilist jääkmaksumust.

Materiaalse põhivara amortisatsioonimeetodid, -normid ja lõppväärtused vaadatakse üle vähemalt iga majandusaasta lõpul ja kui uued hinnangud erinevad eelnevatest, kajastatakse muutused raamatupidamislike hinnangute muutustena, s.t edasiulatuvalt.

Materiaalse põhivara bilansilise väärtuse võimalikku langust kontrollitakse juhtudel, kui mingid sündmused või asjaolude muutumine näitavad, et vara kaetav väärtus võib olla langenud alla tema bilansilise väärtuse. Kui sellised asjaolud on olemas, viib kontsern läbi vara kaetava väärtuse hindamise. Kui hinnanguline kaetav väärtus on väiksem kui bilansiline väärtus, siis hinnatakse see vara või raha genereeriva üksuse moodustavad varad alla kuni kaetava väärtuseni, milleks on kas sellest varast tulevikus saadavate rahavoogude nüüdisväärtus (ehk kasutusväärtus) või selle vara õiglase väärtus, mida on vähendatud müügikulustega, olenevalt kumb on kõrgem. Vara õiglase väärtuse määramisel kasutatakse vajadusel kontserniväliste ekspertide abi. Allahindlus kajastatakse aruandeperioodi kuluna kasumiaruande samal real, kus on allahinnatud vara või raha genereeriva üksuse moodustavate varade amortisatsioonigi kajastatud. Kui hiljem vara kaetav väärtus on tõusnud üle vara bilansilise väärtuse, siis allahindlus tühistatakse ja suurendatakse vara bilansilist väärtust, kuid mitte suurema summani, kui bilansilise väärtuseni, mis varal oleks, kui allahindlust ei oleks tehtud. Vara allahindluse tühistamine kajastatakse kasumiaruandes samal real, kus kajastati ka varasem allahindlus.

Materiaalse põhivara kajastamine lõpetatakse vara võõrandamisel või siis, kui kontsern ei eelda selle vara kasutamisest või müügist enam majandusliku kasu saamist. Materiaalse põhivara kajastamise lõpetamisest tekkivad kasumid ja kahjumid kajastatakse selle perioodi, millal kajastamine lõpetati, kasumiaruandes real "muud äritulud" või "muud ärikulud".

Materiaalse põhivara objektid, mis väga tõenäoliselt müüakse lähema 12 kuu jooksul, klassifitseeritakse ümber müügiotel põhivaraks, mida kajastatakse bilansis eraldi real käibevara rühmas. Müügiotel põhivara amortiseerimine lõpetatakse ning seda kajastatakse kas bilansilises jääkmaksumuses või õiglases väärtuses (miinus müügikulutused), sõltuvalt sellest, kumb on madalam.

Põhivara arvelevõtmise alampiir 1000**Rendid**

Kapitalirendina kajastatakse selliseid renditehinguid, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Kõiki ülejäänud renditehinguid kajastatakse kasutusrendina.

Kapitalirendi tingimustel soetatud vara võetakse rentniku bilansis arvele vara soetusmaksumuses või miinimumrendimaksede nüüdisväärtuses juhul, kui viimane on madalam. Kapitalirendi tingimustel soetatud varade amortisatsiooniperioodiks on vara kasulik tööiga või rendiperiood, olenevalt sellest, mis on lühem. Kapitalirendi tingimustel müüdüd vara kajastatakse rendileandja bilansis nõudena kapitalirenti tehtud netoinvesteeringu summas. Rendimaksed jagatakse finantskuluks/-tuluks ja rendikohustuse/-nõude tasumiseks selliselt, et intressimäär oleks igal ajahetkel sama.

Kasutusrendi puhul kajastab renditavat vara oma bilansis rendileandja. Kasutusrendi maksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt rendileandja poolt tuluna ning rentniku poolt kuluna.

Finantskohustused

Finantskohustused võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on finantskohustuse eest saadud tasu õiglane väärtus. Edaspidi kajastatakse finantskohustusi nende korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades efektiivset intressimäära. Tehingukulud võetakse arvesse efektiivse intressimäära arvutamisel ning kantakse kuludesse finantskohustuse eluea jooksul.

Finantskohustustega kaasnev intressikulu kajastatakse tekkepõhiselt perioodikuluna kasumiaruande real "finantstulud ja -kulud", v.a. need intressikulud, mis on seotud omatarbeks ehitava materiaalse põhivara finantseerimisega

Finantskohustuse kajastamine lõpetatakse siis, kui see on tasutud, tühistatud või aegunud.

Sihtfinantseerimine

Tegevuskulude sihtfinantseerimine.

Sihtfinantseerimisest saadud tulu kajastatakse kasumiaruandes proportsionaalselt sellega seonduvate kuludega. Tulu kajastamisel rakendatakse brutomeetodit. Sihtfinantseerimisega seotud tulud kajastatakse kasumiaruandes real "muud äritulud".

Tulud

Tulu kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglasel väärtuses. Kui tasumine toimub tavatingimustest pikema perioodi jooksul, kajastatakse tulu saadava tasu nüüdisväärtuses.

Kaupade müügist tulenevat tulu kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav. Juhul, kui kontsernil on kauba müümisega seoses ka müüdava kauba paigaldamise kohustus ja see moodustab olulise osa tehingu maksumusest, kajastatakse tulu pärast paigaldamisprotsessi lõpetamist. Erandina kajastatakse tulu kohe peale kauba ostjale üleandmist juhul, kui paigaldamine ei ole oma olemuselt keeruline ja töömahukas.

Tulu teenuste müügist kajastatakse teenuse osutamisel.

Intressitulu kajastatakse tekkepõhiselt lähtudes sisemisest intressimäärast. Dividenditulu kajastatakse vastavalt nõudeõiguse tekkimisele.

Maksustamine

Emaettevõtte ja Eestis registreeritud tütarettevõtted.

Tulumaksuseaduse kohaselt ei maksustata Eestis mitte ettevõtete kasumit, vaid väljamakstavaid dividende. Alates 1. jaanuarist 2008. a on maksumääraks 21/79 netodividendidel. Kuna tulumaksu objektiks on ettevõtte kasumi asemel väljamakstavad dividendid, siis ei eksisteeri erinevusi varade ja kohustuste maksuarvestuslike ja bilansiliste jääkväärtuste vahel, millelt tekiks edasilükkunud tulumaksu nõue või kohustus.

Bilansis ei kajastata potentsiaalset tulumaksukohustust kontserni vaba omakapitali suhtes, mis kaasneks vaba omakapitali väljamaksmisel dividendidena.

Dividendide maksimisega kaasnev tulumaks kajastatakse dividendide väljakuulutamise hetkel kasumiaruandes kuluna.

Seotud osapooled

Raikküla Farmer OÜ kontserni kuuluvad:
 Raikküla Farmer OÜ - emaettevõtte;
 Allika Farmer OÜ - tütarettevõtte;
 Valgu Farmer OÜ - tütarettevõtte;
 Järvakandi Farmer OÜ - tütarettevõtte;
 Farmeri Ehitus OÜ - tütarettevõtte;
 Raikküla Masinakeskus OÜ - tütarettevõtte.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2013	31.12.2012
Kokku raha	65 825	2 596

Lisa 3 Lühiajalised finantsinvesteeringud

(eurodes)

		Kokku
	Aktsiad ja osad	
31.12.2011	1 597	1 597
Muud	28 986	28 986
31.12.2012	30 583	30 583
Soetamine	500	500
Müük müügihinnas või lunastamine	-1 259	-1 259
31.12.2013	29 824	29 824

Lisa 4 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2013	12 kuu jooksul
Nõuded ostjate vastu	347 349	347 349
Ostjatelt laekumata arved	347 349	347 349
Muud nõuded	9 012	9 012
Laenunõuded	9 012	9 012
PRIAlt laekumata toetused	192 240	192 240
Kokku nõuded ja ettemaksed	548 601	548 601
	31.12.2012	12 kuu jooksul
Nõuded ostjate vastu	248 718	248 718
Ostjatelt laekumata arved	248 718	248 718
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	17 692	17 692
Muud nõuded	2 440	2 440
Laenunõuded	2 440	2 440
PRIAlt laekumata toetused	189 171	189 171
Kokku nõuded ja ettemaksed	458 021	458 021

Lisa 5 Varud

(eurodes)

	31.12.2013	31.12.2012
Tooraine ja materjal	885 123	1 082 834
Lõpetamata toodang	533 990	340 043
Valmistoodang	8 411	7 087
Kokku varud	1 427 524	1 429 964

Lisa 6 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad

(eurodes)

	31.12.2013	31.12.2012	
	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Käibemaks	29 575	17 692	
Üksikisiku tulumaks	25 746		20 158
Erisoodustuse tulumaks	3 447		337
Sotsiaalmaks	32 517		27 861
Kohustuslik kogumispension	1 170		957
Töötuskindlustusmaksed	2 658		2 834
Intress	857		
Muud maksude ettemaksed ja maksuvõlad	1 676		1 715
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	97 646	17 692	53 862

Lisa 7 Kinnisvarainvesteeringud

(eurodes)

Soetusmaksumuse meetod		
	Ehitised	Kokku
31.12.2011		
Soetusmaksumus	42 255	42 255
Akumuleeritud kulum	0	0
Jääkmaksumus	42 255	42 255
31.12.2012		
Soetusmaksumus	42 255	42 255
Akumuleeritud kulum	0	0
Jääkmaksumus	42 255	42 255
Müügid	-9 459	-9 459
31.12.2013		
Soetusmaksumus	32 796	32 796
Akumuleeritud kulum	0	0
Jääkmaksumus	32 796	32 796

	2013	2012
Kinnisvarainvesteeringutelt teenitud renditulu	351	8 203
Kinnisvarainvesteeringute otsesed haldamiskulud	2 899	3 743
Kinnisvarainvesteeringute müük müügihinna	5 000	

Lisa 8 Materiaalne põhivara (eurodes)

	Maa	Ehitised	Muud masinad ja seadmed	Masinad ja seadmed	Muu materiaalne põhivara	Lõpetamata projektid	Lõpetamata projektid ja ettemaksed	Kokku
31.12.2011								
Soetusmaksumus	290 880	3 275 872	2 217 825	2 217 825	27 131	314 584	314 584	6 126 292
Akumuleeritud kulum		-760 950	-1 361 774	-1 361 774	-20 074			-2 142 798
Jääkmaksumus	290 880	2 514 922	856 051	856 051	7 057	314 584	314 584	3 983 494
Ostud ja parendused	78 753	74 911	260 066	260 066				413 730
Maa ja varem kasutusel olnud ehitiste ost	78 753							78 753
Uute ehitiste ost, uusehitus, parendused		74 911						74 911
Muud ostud ja parendused			260 066	260 066				260 066
Amortisatsioonikulu		-112 403	-61 388	-61 388	-1 923			-175 714
Müügid	-5 450		-81 991	-81 991				-87 441
Ümberklassifitseerimised		312 681				-312 681	-312 681	
Ümberklassifitseerimine lõpetamata projektidest		312 681				-312 681	-312 681	
31.12.2012								
Soetusmaksumus	364 183	3 663 464	2 395 900	2 395 900	27 131	1 903	1 903	6 452 581
Akumuleeritud kulum		-873 353	-1 423 162	-1 423 162	-21 997			-2 318 512
Jääkmaksumus	364 183	2 790 111	972 738	972 738	5 134	1 903	1 903	4 134 069
Ostud ja parendused	115 817	177 016	344 995	344 995		84 027	84 027	721 855
Maa ja varem kasutusel olnud ehitiste ost	115 817							115 817
Uute ehitiste ost, uusehitus, parendused		177 016				84 027	84 027	261 043
Muud ostud ja parendused			344 995	344 995				344 995
Amortisatsioonikulu		-100 501	-74 936	-74 936	8 595			-166 842
Allahindlused väärtuse languse tõttu		-47 152	-42 586	-42 586	-12 669			-102 407
Müügid			-148 788	-148 788				-148 788
31.12.2013								
Soetusmaksumus	480 000	3 793 328	2 549 521	2 549 521	14 462	85 930	85 930	6 923 241
Akumuleeritud kulum		-973 854	-1 498 098	-1 498 098	-13 402	0		-2 485 354
Jääkmaksumus	480 000	2 819 474	1 051 423	1 051 423	1 060	85 930	85 930	4 437 887

Lisa 9 Bioloogilised varad

(eurodes)

Õiglase väärtuse meetod

Käibevara				Kokku
	Loomsed varad	Mets	Rohumaad	
31.12.2011	3 501			3 501
Müügid	-42 864			-42 864
Juurdekasvust tingitud väärtuse suurenemine	42 958			42 958
31.12.2012	3 595			3 595
Müügid	-42 391			-42 391
Juurdekasvust tingitud väärtuse suurenemine	45 136			45 136
31.12.2013	6 340			6 340
Põhivara				
Põhivara				Kokku
	Loomsed varad	Mets	Rohumaad	
31.12.2011	2 075 708	6 362	384 704	2 466 774
Soetused	2 390			2 390
Müügid	-70 909			-70 909
Põllumajandusliku toodangu saamisest tulenev väärtuse vähenemine	-132 727		-202 367	-335 094
Juurdekasvust tingitud väärtuse suurenemine	363 710		31 691	395 401
31.12.2012	2 238 172	6 362	214 028	2 458 562
Soetused	3 534			3 534
Müügid	-77 716			-77 716
Põllumajandusliku toodangu saamisest tulenev väärtuse vähenemine	-82 870		-91 482	-174 352
Juurdekasvust tingitud väärtuse suurenemine	398 767		298 614	697 381
31.12.2013	2 479 887	6 362	421 160	2 907 409

Müüdid bioloogilised varad põhivara müügihinna		
	2013	2012
Loomsed varad	77 716	70 909
Kokku	77 716	70 909

Lisa 10 Laenukohustused

(eurodes)

	31.12.2013	Jaotus järeljäänud tähtaja järgi		
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta
Pikaajalised laenud				
Pikaajalised pangalaenud	2 359 552	767 938	1 182 064	409 550
Pikaajalised laenud kokku	2 359 552	767 938	1 182 064	409 550
Kapitalirendikohustused kokku	521 283	148 796	372 487	
Muud laenukohustused				
Kinnistute ost Eesti Vabariigilt	45 035	3 051	14 135	27 849
Muud laenukohustused kokku	45 035	3 051	14 135	27 849
Laenukohustused kokku	2 925 870	919 785	1 568 686	437 399
	31.12.2012	Jaotus järeljäänud tähtaja järgi		
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta
Lühiajalised laenud				
Arvelduskrediit	230 256	230 256		
Lühiajalised laenud kokku	230 256	230 256		
Pikaajalised laenud				
Pikaajalised pangalaenud	2 201 698	512 838	1 182 065	506 795
Pikaajalised laenud kokku	2 201 698	512 838	1 182 065	506 795
Kapitalirendikohustused kokku	487 585	156 381	324 957	6 247
Muud laenukohustused				
Kinnistute ost Eesti Vabariigilt	47 960	3 577	14 135	30 248
Muud laenukohustused kokku	47 960	3 577	14 135	30 248
Laenukohustused kokku	2 967 499	903 052	1 521 157	543 290

Lisa 11 Võlad ja ettemaksud

(eurodes)

	31.12.2013	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta
Võlad tarnijatele	281 853	281 853		
Võlad töövõtjatele	63 971	63 971		
Maksuvõlad	97 646	97 646		
Muud võlad	198 819	198 819		
Muud viitvõlad	198 819	198 819		
Kokku võlad ja ettemaksud	642 289	642 289		

	31.12.2012	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta
Võlad tarnijatele	296 381	296 381		
Võlad töövõtjatele	60 406	60 406		
Maksuvõlad	53 862	53 862		
Muud võlad	226 540	226 540		
Dividendivõlad	422	422		
Muud viitvõlad	226 118	226 118		
Kokku võlad ja ettemaksud	637 189	637 189		

Lisa 12 Müügitulu

(eurodes)

	2013	2012
Müügitulu geograafiliste piirkondade lõikes		
Müük Euroopa Liidu riikidele		
Eesti	2 969 876	2 480 389
Müük Euroopa Liidu riikidele, kokku	2 969 876	2 480 389
Kokku müügitulu	2 969 876	2 480 389
Müügitulu tegevusalade lõikes		
Piimakarjakasvatus	2 792 291	2 232 344
Veisekasvatus	120 105	113 773
Teenused jmt.	57 480	134 272
Kokku müügitulu	2 969 876	2 480 389

Lisa 13 Muud äritulud

(eurodes)

	2013	2012
Kasum materiaalse põhivara müügist	6 876	0
Tulu sihtfinantseerimisest	692 438	692 740
Trahvid, viivised ja hüvitised	0	737
kindlustushüvitised	3 340	9 340
Finantsinvesteeringud uuesti arvele	0	27 726
Muud	785	0
Kokku muud äritulud	703 439	730 543

Lisa 14 Müüdnud toodangu (kaupade, teenuste) kulu

(eurodes)

	2013	2012
Tooraine ja materjal	3 286 187	2 236 262
Energia	368 549	414 407
Elektrienergia	68 857	59 821
Kütus	299 692	354 586
Alltöövõtutööd	32 602	25 059
Transpordikulud	16 804	43 389
Maarent	60 819	46 482
Koolituskulud	611	3 304
Riiklikud ja kohalikud maksud	11 900	8 087
Tööjõukulud	643 839	589 653
Amortisatsioonikulu	325 630	244 811
Kokku müüdnud toodangu (kaupade, teenuste) kulu	4 746 941	3 611 454

Lisa 15 Üldhalduskulud

(eurodes)

	2013	2012
Mitmesugused bürookulud	22 221	27 016
Riiklikud ja kohalikud maksud	0	4 360
Tööjõukulud	58 781	86 740
Muud	5 009	7 353
Kokku üldhalduskulud	86 011	125 469

Lisa 16 Tööjõukulud

(eurodes)

	2013	2012
Palgakulu	525 284	503 906
Sotsiaalmaksud	177 336	171 821
Muud	0	666
Kokku tööjõukulud	702 620	676 393
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	53	52

Lisa 17 Muud ärikulud

(eurodes)

	2013	2012
Kahjum materiaalse põhivara müügist	2 239	0
Notaritasud, riigilõivud	0	320
Lepingute sõlmimise tasu	145	5 739
Muud	6 141	0
Kokku muud ärikulud	8 525	6 059

Lisa 18 Tulumaks

(eurodes)

Tulumaksukulu komponendid	2013		2012	
	Maksustatav summa	Tulumaks	Maksustatav summa	Tulumaks
Väljakuulutatud dividendid	10 232	2 904	20 400	5 396
Kokku	10 232	2 904	20 400	5 396

Lisa 19 Seotud osapooled

(eurodes)

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

	31.12.2013		31.12.2012	
	Nõuded	Kohustused	Nõuded	Kohustused
Tütarettevõtjad	1 073 165	131 994	921 650	59 586
Sidusettevõtjad				2 700
Tegev- ja kõrgema juhtkonna ning olulise osalusega eraisikust omanike lähedased pereliikmed ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	4 012	198 819		187 152

2013	Ostud	Müügid	Antud laenud	Saadud laenud
Tütarettevõtjad	802 997	1 857 323	1 073 165	131 994
Tegev- ja kõrgema juhtkonna ning olulise osalusega eraisikust omanike lähedased pereliikmed ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	17 673	18 804		198 819
2012				
2012	Ostud	Müügid	Saadud laenud	
Tütarettevõtjad	583 484		1 525 686	
Sidusettevõtjad				2 700
Tegev- ja kõrgema juhtkonna ning olulise osalusega eraisikust omanike lähedased pereliikmed ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad				187 152

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused	2013	2012
Arvestatud tasu	10 039	10 335

Lisa 20 Konsolideerimata bilanss

(eurodes)

	31.12.2013	31.12.2012
Varad		
Käibevara		
Raha	65 166	2 393
Finantsinvesteeringud	28 673	29 433
Nõuded ja ettemaksud	1 274 268	1 105 549
Varud	1 289 743	1 220 878
Bioloogilised varad	3 406	1 703
Kokku käibevara	2 661 256	2 359 956
Põhivara		
Finantsinvesteeringud	117 086	117 086
Kinnisvarainvesteeringud	32 796	42 254
Materiaalne põhivara	3 660 048	3 446 757
Bioloogilised varad	1 557 832	1 305 464
Kokku põhivara	5 367 762	4 911 561
Kokku varad	8 029 018	7 271 517
Kohustused ja omakapital		
Kohustused		
Lühiajalised kohustused		
Laenukohustused	918 272	899 156
Võlad ja ettemaksud	572 758	561 057
Kokku lühiajalised kohustused	1 491 030	1 460 213
Pikaajalised kohustused		
Laenukohustused	1 993 030	2 050 073
Kokku pikaajalised kohustused	1 993 030	2 050 073
Kokku kohustused	3 484 060	3 510 286
Omakapital		
Osakapital nimiväärtuses	208 800	208 800
Kohustuslik reservkapital	16 681	16 681
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	3 525 908	3 190 044
Aruandeaasta kasum (kahjum)	793 569	345 706
Kokku omakapital	4 544 958	3 761 231
Kokku kohustused ja omakapital	8 029 018	7 271 517

Lisa 21 Konsolideerimata kasumiaruanne

(eurodes)

	2013	2012
Müügitulu	3 693 917	2 934 670
Müüdnud toodangu (kaupade, teenuste) kulu	-4 363 843	-3 725 085
Brutokasum (-kahjum)	-669 926	-790 415
Kasum (kahjum) bioloogilistelt varadelt	1 202 972	1 006 911
Üldhalduskulud	-69 038	-119 606
Muud äritulud	337 259	376 775
Muud ärikulud	-5 528	-3 450
Kokku äriksaum (-kahjum)	795 739	470 215
Muud finantstulud ja -kulud	0	-119 115
Kasum (kahjum) enne tulumaksustamist	795 739	351 100
Tulumaks	-2 170	-5 394
Aruandeaasta kasum (kahjum)	793 569	345 706

Lisa 22 Konsolideerimata rahavoogude aruanne (eurodes)

	2013	2012
Rahavood äritegevusest		
Ärikasum (kahjum)	795 739	470 215
Korrigeerimised		
Põhivara kulum ja väärtuse langus	262 206	215 966
Kasum (kahjum) põhivara müügist	-2 239	0
Kokku korrigeerimised	259 967	215 966
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-168 719	76 052
Varude muutus	-68 865	-467 595
Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus	-26 226	-185 936
Makstud intressid	-80 708	-121 837
Makstud ettevõtte tulumaks	-2 170	-5 396
Kokku rahavood äritegevusest	709 018	-18 531
Rahavood investeerimistegevusest		
Tasutud materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamisel	-552 585	-395 134
Laekunud materiaalse ja immateriaalse põhivara müügist	328 005	435 375
Tasutud bioloogilise vara soetamisel	-94 511	-2 390
Laekunud bioloogilise vara müügist	43 726	113 773
Antud laenud	0	-171 088
Antud laenude tagasimaksed	29 806	6 337
Laekunud intressid	22 771	2 800
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-222 788	-10 327
Rahavood finantseerimistegevusest		
Saadud laenud	535 042	680 214
Saadud laenude tagasimaksed	-735 216	-521 117
Arvelduskrediidi saldo muutus	-56 638	181 000
Kapitalirendi põhiosa tagasimaksed	-156 381	-298 925
Makstud dividendid	-10 264	-20 811
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	-423 457	20 361
Kokku rahavood	62 773	-8 497
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	2 393	10 890
Raha ja raha ekvivalentide muutus	62 773	-8 497
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	65 166	2 393

Lisa 23 Konsolideerimata omakapitali muutuste aruanne (eurodes)

				Kokku
	Osakapital nimiväärtuses	Kohustuslik reservkapital	Jaotamata kasum (kahjum)	
31.12.2011	166 809	16 681	3 252 359	3 435 849
Aruandeaasta kasum (kahjum)			345 706	345 706
Emiteeritud osakapital	41 991		-41 991	0
Makstud dividendid			-20 324	-20 324
31.12.2012	208 800	16 681	3 535 750	3 761 231
Aruandeaasta kasum (kahjum)			793 569	793 569
Makstud dividendid			-9 842	-9 842
31.12.2013	208 800	16 681	4 319 477	4 544 958

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 28.03.2014

Osaühing Raikküla Farmer (registrikood: 10078842) 01.01.2013 - 31.12.2013 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
TÕNU RAHULA	Juhatuse liige	28.03.2014

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Osaühing Raikküla Farmer osanikele

Oleme auditeerinud Osaühing Raikküla Farmer raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31.12.2013, kasumiaruannet, omakapitali muutuste aruannet ja rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta, aastaaruande koostamisel kasutatud oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ning muid selgitavaid lisaasid. Auditeeritud raamatupidamise aastaaruanne, mis on toodud lehekülgedel 5 kuni 26, on kaasatud käesolevale aruandele.

Juhtkonna kohustus raamatupidamisaruannete osas

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga ning sellise sisekontrolli eest, mida juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamiseta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Vandeauditori kohustus

Meie kohustuseks on avaldada oma auditi põhjal arvamust selle raamatupidamise aastaaruande kohta. Viisime oma auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega (Eesti). Nende standardite kohaselt on nõutav, et oleme kooskõlas eetikanõuetega ning planeerime ja viime auditi läbi omandamiseks põhjendatud kindluse selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne on olulise väärkajastamiseta.

Audit hõlmab raamatupidamise aastaaruandes esitatud arvnahtajate ja avalikustatud informatsiooni kohta auditi tõendusmaterjali hankimiseks vajalike protseduuride läbiviimist. Valitud protseduurid sõltuvad vandeauditori otsustustest, sealhulgas hinnangust riskidele, et raamatupidamise aastaaruanne võib sisaldada pettustest või vigadest tulenevaid olulisi väärkajastamisi. Nende riskihinnangute tegemisel võtab vandeauditor arvesse sisekontrolli, mis on relevantne majandusüksuse raamatupidamise aastaaruande koostamisel ja õiglasel kajastamisel, kavandamiseks antud tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamise eesmärgil majandusüksuse sisekontrolli tulemuslikkuse kohta. Audit hõlmab samuti juhtkonna poolt kasutatud arvestuspoliitika asjakohasuse ja tehtud arvestushinnangute põhjendatuse ning ka raamatupidamise aastaaruande üldise esitusviisi hindamist.

Usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie auditarvamusele.

Arvamus

Meie arvates kajastab kaasatud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistel osades õiglaselt Osaühing Raikküla Farmer finantsseisundit seisuga 31.12.2013 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga.

/digitaalselt allkirjastatud/

Lembar Kivistik

Vandeauditori number 391

OÜ Kivistik Consult

Auditoorettevõtja tegevusloa number 106

Leola 8A-10, Viljandi 71012

28.03.2014

Audiitorite digitaalallkirjad

Osühing Raikküla Farmer (registrikood: 10078842) 01.01.2013 - 31.12.2013 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
LEMBAR KIVISTIK	Vandeaudiitor	28.03.2014

Kasumi jaotamise ettepanek

(eurodes)

	31.12.2013
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	4 719 634
Aruandeaasta kasum (kahjum)	942 932
Kokku	5 662 566
Jaotamine	
Dividendideks	41 760
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum) peale jaotamist (katmist)	5 620 806
Kokku	5 662 566

Kasumi jaotamise otsus

(eurodes)

	31.12.2013
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	4 719 634
Aruandeaasta kasum (kahjum)	942 932
Kokku	5 662 566
Jaotamine	
Dividendideks	41 760
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum) peale jaotamist (katmist)	5 620 806
Kokku	5 662 566

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Piimakarjakasvatus	01411	1872245	50.68%	Jah
Taimekasvatuse abitegevused	01611	1716984	46.48%	Ei
Muu veislaste ja pühvlikasvatus	01421	67890	1.84%	Ei
Enda või renditud kinnisvara üürileandmine ja käitus	68201	36796	1.00%	Ei

Osanikud

Nimi / ärinimi	Isikukood / registrikood / sünniaeg	Elukoht / Asukoht	Osaluse suurus ja valuuta
Aare Randma	35808090302	Gonsiori tänav 31A-18, Eesti	1432 EUR
Ahto Isakannu	33909110322	Tõnupärdi, Lipa küla, Raikküla vald, Rapla maakond, Eesti	1208 EUR
Andres Anderson	35305040216	Eesti	1352 EUR
Anne Rekkaro	44403050215	Lipametsa küla, Raikküla vald, Rapla maakond, Eesti	952 EUR
Einar Erik	36206100211	Keo küla, Raikküla vald, Rapla maakond, Eesti	3176 EUR
Eino Jõesar	34001290210	Eesti	9464 EUR
Ella Aasoja	41804170279	Kaigepere küla, Raikküla vald, Rapla maakond, Eesti	120 EUR
Endel Treier	31810300214	Keo küla, Raikküla vald, Rapla maakond, Eesti	120 EUR
Helgi Hermann	43809150337	Lipa küla, Raikküla vald, Rapla maakond, Eesti	144 EUR
Helju Susi	42512020225	Raikküla küla, Raikküla vald, Rapla maakond, Eesti	120 EUR
Helma Kivinurm	42701070311	Lipametsa küla, Raikküla vald, Rapla maakond, Eesti	120 EUR
Hilja Rebane	43909300263	Tüve 9-16, Tallinn, Harju maakond, Eesti	4304 EUR

Nimi / ärinimi	Isikukood / registrikood / sünniaeg	Elukoht / Asukoht	Osaluse suurus ja valuuta
Jaan Liiders	35511220215	Raela küla, Raikküla vald, Rapla maakond, Eesti	120 EUR
Laine Brück	43806160286	Tallinn, Harju maakond, Eesti	2384 EUR
Linda Valguta	44408310296	Sulupere tn 3-10, Rapla vallasine linn, Rapla maakond, Eesti	1280 EUR
Mare Kivi	46304220289	Raikküla küla, Raikküla vald, Rapla maakond, Eesti	3472 EUR
Salme Kuusemets	41903300251	Lipametsa küla, Raikküla vald, Rapla maakond, Eesti	400 EUR
Toivo Kampura	35803070333	Raikküla küla, Raikküla vald, Rapla maakond, Eesti	120 EUR
Tõnu Kipper	36805082745	Tulbi 4-6, Rapla vallasine linn, Rapla maakond, Eesti	1632 EUR
Tõnu Rahula	34905260214	Tallinna maantee 47-21, Rapla vallasine linn, Rapla maakond, Eesti	135104 EUR
Udo Sirel	32708110211	Raikküla küla, Raikküla vald, Rapla maakond, Eesti	120 EUR
Urmet Kalden	37910134215	6-10, Vahenurme küla, Halinga vald, Pärnu maakond, Eesti	4496 EUR
Vaike Pajo	43801240307	Hindrekumardi-Hansu, Lipa küla, Raikküla vald, Rapla maakond, Eesti	2488 EUR
Vilme Kullerkupp	45212260218	Eesti	1160 EUR
Ülle Anderson	45809060211	Eesti	1632 EUR
Aarne Liiders	35305270260	Tallinn, Harju maakond, Eesti	800 EUR
Kasparile OÜ	11980711	Tulbi 4-6, Rapla vallasine linn, Rapla maakond, Eesti	23456 EUR
Osaühing Omner Invest	11363312	Sõstra tn 4-5, Tallinn, Harju maakond, Eesti	4196 EUR

Nimi / ärinimi	Isikukood / registrikood / sünniaeg	Elukoht / Asukoht	Osaluse suurus ja valuuta
Aile Oraste	45806090217		1228 EUR
Silvia Reimann	42902240237		2200 EUR

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 4864421
Faks	+372 4896020
E-posti aadress	info@raikfarm.ee